

“Vicdan” Sözcüğü Bize Ne Söyler

Şenel ERGİN

Materyalist Felsefe’den konuya girerek, “vicdan” sözcüğünü anlamaya çalışalım.

En derinlerden, en örtülü yerlerden gelen esintiler bağlamında, anlamamız gereken şey de.. bizlerin, bunun “tek dünyalı insanlara yönelen” akıl yürütmeler olduğu, Materyalist Felsefe’nin de buna yol arkadaşlığı sunduğudur.

Bu bir eleştiri değildir.. asla..

Söylenenler, Materyalist Düşüncenin Felsefesi’dir ve kendi bağlamında doğrudur.

Öğrenmek ve bilmek zorunda olduğumuz bir düşünce bağlamıdır da..

Bizler de düşünebilen / akledabilen insanlar olarak, olanı anlamak ve bilmek zorundayız..

Popüler, (kendi sözcükleriyle) “Psikiyatrist Dr.” Gülseren Budayıcıoğlu da “doğduğun ev kaderindir” demiyor mu..

İşte dediği şey şudur: İçinde varlık bulduğun MAHAL (çevre) ana hatlarıyla senin “üst-ben”ini / “Ebeveyn Beni’ni oluşturur.

Senin doğrularını oluşturur,

sorgulamaksızın kabul edilen doğruları içselleştirir,

düşüncelerini ve bunların dışlaştırılması anında sözel ifadelerini yani seçilen sözcükleri belirler..

Özetle ÜSTBEN’i – kişinin VİCDAN diye isimlendirdiği,

özünde ise varlığının,

kendisini yönlendiren aileden / soydan aktarılan üstkatmanını oluşturur.

Yükseköğretimli olanların dilinde “vicdan sözcüğü” kullanımı,

daha çok “ETİK” sözcüğüne dönüşür.

Kendileri, hemen onaylayamayacakları bir fikir beyanı ile yüzyüze geldiklerinde..

“Bu benim Etik anlayışıma uygun düşmüyor” ya da

“Etik’e aykırı” gibi cümleler kurmaya başlarlar.

Burada düşünme edimini yönetme hakkı,

“Üstben”den alınarak beynin bir fonksiyonu / işlevi olan “akıl yürütme edimi”ne devredilmiştir

(Elbette, Materyalist Felsefe’nin gereği ve aklın kullanılma önceliği bağlamında).

Varlık’ın vücût bulduğu MAHAL’dan kazanılarak içselleştirilen “doğrular” bırakılmış,

Modern Zamanlar’da konjonktürel olması yeğlenen AHLÂK Değer Öbeği, özünde duruma ve bağlama göre izlenmesi murat edilen değerler olarak maddeleştirilmiş boyuta / ETİK’e indirgenmiştir.

Bu niteliğe indirgenmiş Modernist “Ahlâk” / ETİK artık bir “SABİTE” değildir ve zaman ve zemine göre değişebilir.

Yaratılmış Mahlûk olarak İnsan varlığı bağlamında, İslâm Ahlâkı'nın terk edilmesi durumu da ağırlıklı olarak “tek dünyalı insan” olma vasfını oluşturmaktadır.

Takvanın izinde yol alma niyet ve gayretinde olan “iki dünyalı insan”ın içinde yaşadığı MAHAL, içine “doğduğu ev” üzerinden “ilk sözleşme-akitleşme anı”na dek geniş sınırlı bir alandır.

Kuramsal olarak, varlığının vücût bulduğu alanın sınırlarını “içine doğduğu ev” belirlemez; içine doğulan evin bir MAHAL olarak değerini de belirleyen.. o ilk akitleşme sonucu olarak netleşen ve insan olma vasfı olarak belirlenen ve en önemlisi de liaynîhi (kendinde bir değer ifade eden) “değer”dir ki, muhtemelen bunun özünü de varlığın oluşu (halk edilişi) sırasında fitrata yüklenen iyi-doğru ile kötü-yanlış olana karşı doğuş seyrinde kazanılmış (ve süreçte de korunmuş olan) duyarlılık oluşturacaktır.

Bu değer..

Allah'ın Ulûhiyet ve Rububiyet'ine verilen “evet” sözcüğüne temellenen¹ ve O'nun kulu ve halifesi olarak yeryüzünü selâm ve barış yurduna çevirme ve imar etme sorumluluğunu yükümlenmesi anlamında ve hükmünde varlık alanına çıkacaktır.

Özetle “iki dünyalı bir Müslüman kişi” bağlamında

VİCDAN / “Üstben” sözcükleri

kişinin FITRATI'nın başka bir sözcükle isimlendirilmesinin ötesinde bir anlam ifade etmez.

Kişinin vicdan'ı onun bozulmamış fitratı'dır.

Her ikisi de tek ve aynı “ŞEY”dir.

İşte bu durum İSLÂM'ın VARLIK AHLÂKI'nın da temelini oluşturur.

Ve bu Ahlâk, İSLÂM'ın bir SABİTESİ'dir.

Ve hepimizin bildiği gibi Sabiteler değişmez ve değiştirilemez.

Varlığının idrakine varmış “iki dünyalı bir Müslüman” kendi süreli zamanını, Allah'ın sorumlu bir Kul'u olarak korkusuz yaşayabilir..

¹ “Allah'la insanlar arasında vuku bulan bu sözleşmeye “mîsâk”, “kâlû belâ”, “ahid”, “belâ ahdi”, “rûz-i elest”, “bezm-i ezel” ve “bezm-i elest” gibi çeşitli adlar verilmiştir.”

*Ama her durumda “korkutulması zor olan” bir insan olarak yaşamayı başaracaktır.
Zira.. bu sonucu doğuran, taşıdığı kendi fitratının bozulmamış nitel değeridir.*

İki dünyalı bir Müslüman Kişi'nin kendisini ürküten harici korkuları değil.. başa çıkabileceği ve Allah'ın yardımıyla çözebileceği sorunları olur.. Çünkü o, her şeyden önce “tevekkül” sözcüğü”nün anlamını içselleştirmiş bir kişidir.

Not: Şimdi dersiniz ki..

Hoca.. sen burada fetva veriyorsun.. yetkin nedir..

HAŞA.. Ben sadece kendi aklettiklerimi, kendi “doğrularımı” yazmakta ve sizlerin görüşlerine sunmaktayım.

Bende yanlış gördüklerinize, lütfen kendi “doğrularınızı” da ekleyerek yazınız ki, hep birlikte doğru olanı bulalım.

Gününüz aydın olsun ve Allah'a emanet olun.